

Ärende: OM 6/41/2016

Summaaristen riita-asioiden keskittäminen

1. Yleistä

Kannatatteko yleisellä tasolla mietinnössä ehdotettuja muutoksia?

Ja. Ostridiga fordringar får mycket olika behandling och behandlas olika snabbt i olika delar av landet. Koncentrering och modern teknik möjliggör enhetlighet. Mycket talar dock för att man borde vänta med verkställandet av denna reform till dess den digitala tekniken finns på plats och också för att ge tillräcklig tid för personalresursförflyttningarna.

2. Summaaristen riita-asioiden keskittäminen

Tuetteko summaaristen riita-asioiden keskittämistä koskevaa ehdotusta?

Principen om koncentrering är riktig. De effektivitetsvinster som kan nås på sikt är dock inte stora. Dessa kommer via de olika tekniska lösningarna i paketet. Utmaningen blir personalomplaceringen. Detta är en politisk kompromiss, som man kan leva med, men i detaljerna finns en del att önska. Det är klart att Egentliga Finlands tingsrätt skall handha dessa ärenden i Åbo hovrätts domkrets. Det blir alltför omständigt att omvandla Egentliga Tavastlands tingsrätt till en tvåspråkig inrättning.

Koncentrationen av summariska också till Birkalands tingsrätt kan stödas. Åbo kunde också sköta hela hovrättsdomkretsens ärenden (enligt 2015 års statistik 77.000 ärenden) och Satakunda tingsrätts ärenden handhas av Österbottens tingsrätt, i samklang med hovrättsdomkretsarnas gränser. Enligt denna modell skulle Östra Nyland (enligt samma statistik) handha ca 110.000, Egentliga Finland 77.000, Kymmenedalen 69.000, Österbotten 54.000, Uleåborg 23.000, Kajana 16.000 och Åland 1.000 ärenden. Med 8 tingsrätters modell skulle ärendemängden i Österbottens tingsrätt vara ca 40.000 i stället för 54.000, vilken också är en helt acceptabel lösning.

3. Sähköinen asiointi

Tuetteko ehdotusta sähköisen asioinnin lisäämiseksi?

Ja

4. Sähköinen tiedoksianto

Puollatteko ehdotusta muuttaa sähköistä tiedoksiantoa koskevia säännöksiä mietinnössä esitetyllä tavalla?

Ja

5. Muuta

Muita huomioita?

Den största problematiken i förslaget hör samman med övergången från ostridigt till stridigt tvistemål, vilken övergång ofta också är juridiskt oklar.

Skulle situationen vara den, att den stridiggjorda andelen av de summariska fordringsmålen vore försumbart liten uppstod inte heller beaktansvärda problem. Faktum är, att det i tingsrätternas verksamhet kunnat konstateras, att problemen med såväl stridiggjorda summariska som oklara och enligt HD-praxis rättslig prövning krävande fall utgör en beaktansvärd del av hela bulken. Ministeriets egen avvägningsmodell, enligt vilken för tingsrätternas vidkommande ett enkelt brottmål utgör 1 poäng, ger ett summariskt fordringsmål 0,1 poäng medan ett tvistemål rör sig på skalan 2,2 - 8,8 poäng. Ett stridigt summariskt kan således anses i medeltal motsvara 50 ostridiga.

Möjligheten att avtala om att ett stridiggjort ärende handläggs vid den summariska domstolen (5:20/2:"med parternas samtycke..) kan skapa spänningar och osäkerhet. Därav skulle också uppstå en dragkamp om resurserna och direktiv för att trygga den egna inrättningens verksamhetsförutsättningar.

Gränsen mellan stridigt och ostridigt måste på allt sätt tydliggöras. Reglerna borde i detta avseende vara så klara som möjligt. Om ett stridiggörande innebär en överföring till allmänt tvistemålsforum bör den summariska tingsrätten ensam besluta om detta (utan den mottagande tingsrättens samtycke). Någon öppning för tolkningstvist mellan tingsrätterna bör inte lämnas gällande detta.

Vi kan acceptera vardera principiella lösningen, dvs att tvistemålet stannar eller överförs. Det första alternativet skulle innebära en kraftig överföring av juridiskt arbete till den koncentrerade tingsrätten och detta har man ingalunda räknat med i planeringen. Resursöverföringen skulle vara betydligt kännbarare än vad som sker i samband med specialärendena och skulle ytterligare stärka vissa enheter. Det andra alternativet skulle bättre betjäna den enskilda svarandens rättsskydd. Därför anser vi detta alternativ som det bättre.

Allén Daniel
Pohjanmaan käräjäoikeus